

30.03.2016

Kaj/6

§ 87

Kunnan asukkaan aloite Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, että aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Selvitetään mahdollisuus säilyttää alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot sekä selvitetään mahdollisuudet kartoittaa uhanalaiset eläin- ja kasvilajit nykyistä tarkemmin. (Leo Stranius)

Käsittely

Kun asiassa oli käyty keskustelua, puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu ehdotus, jonka hyväksyminen olisi merkinnyt asian käsittelyn keskeyttämistä, minkä vuoksi puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa kysymykseen asian palauttamisesta kaupunginhallitukselle.

Julistettuaan keskustelun asian palauttamisesta päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli valtuutettu Björn Månsson valtuutettu Laura Kolben kannattamana ehdottanut, että kaupunginvaltuusto päättäisi palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että

- muodostetaan ja ilmaistaan kanta aloitteessa ja sen liitteissä (jotka nyt kokonaan puuttuvat valmistelumateriaalista) esitettäviin faktoihin ja näkemyksiin, joihin ei tässä esityksessä ole vastattu
- otetaan huomioon mikä vaikutus on Euroopan kulttuuriperintöä vaalivan Europa Nostra-järjestön, valmistelun jälkeen julkaistulla kannalla, jonka mukaan Malmin lentoasema on yksi Euroopan seitsemästä uhanalaisimmasta kulttuuriperintökohteesta
- otetaan huomioon samoin valmistelun jälkeen valmistunut, Newsbrokers Oy:n tekemä selvitys Malmin lentokentän kehittämisestä bisnes- ja yrityspuistoksi, jonka mukaan alueelle voidaan myös rakentaa 10 000 – 15 000 asuntoa tähän asti kaavaillun 25 000 sijasta
- tarkistetaan mikä on korvaavan yleisilmailulle sopivan lentokentän selvitystyön tilanne

- arvioidaan mikä vaikutus Malmin lentoaseman siirtäminen toisen kunnan alueelle olisi Helsingin kilpailukyvyllä ja toimivuudelle
- huomioidaan alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot, mukaan lukien uhanalaisten eläin- ja kasvilajien kartoittaminen
- tarkistetaan ns. hybridimalli, jonka mukaan säilytetään pohjois-eteläsuuntainen pääkiitorata, jolloin asuntorakentamiselle jää tilaa länsi- ja etenkin itäreunoilla
- harkitaan uuden lentomelututkimuksen laatimista (nykyinen vuodelta 2003), jossa otetaan huomioon uusiutuneen ja jatkuvastikin uudistuvan lentokonekaluston yhä alhaisempi melutaso, ja sen vaikutus asuntorakentamiseen
- Malmin lentoasema-alueen tuleva käyttö on osana uuden yleiskaavan valmistelua, jolloin lopullinen kanta alueen käyttöön otetaan yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

2 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken haluaa jatkaa asian käsittelyä, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Björn Månssonin palautusehdotus hyväksytty.

JAA-ehdotus: Jatko

Ei-ehdotus: Asia palautetaan uuteen valmisteluun ottaen huomioon seuraavat seikat:

- muodostetaan ja ilmaistaan kanta aloitteessa ja sen liitteissä (jotka nyt kokonaan puuttuvat valmistelumateriaalista) esitettäviin faktoihin ja näkemyksiin, joihin ei tässä esityksessä ole vastattu
- otetaan huomioon mikä vaikutus on Euroopan kulttuuriperintöä vaalivan Europa Nostra-järjestön, valmistelun jälkeen julkaistulla kannalla, jonka mukaan Malmin lentoasema on yksi Euroopan seitsemästä uhanalaisimmasta kulttuuriperintökohteesta
- otetaan huomioon samoin valmistelun jälkeen valmistunut, Newsbrokers Oy:n tekemä selvitys Malmin lentokentän kehittämisestä bisnes- ja yrityspuistoksi, jonka mukaan alueelle voidaan myös rakentaa 10 000 – 15 000 asuntoa tähän asti kaavaillun 25 000 sijasta
- tarkistetaan mikä on korvaavan yleisilmailulle sopivan lentokentän selvitystyön tilanne
- arvioidaan mikä vaikutus Malmin lentoaseman siirtäminen toisen kunnan alueelle olisi Helsingin kilpailukyvyllä ja toimivuudelle
- huomioidaan alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot, mukaan lukien uhanalaisten eläin- ja kasvilajien kartoittaminen
- tarkistetaan ns. hybridimalli, jonka mukaan säilytetään pohjois-eteläsuuntainen pääkiitorata, jolloin asuntorakentamiselle jää tilaa

länsi- ja etenkin itäreunoilla

- harkitaan uuden lentomelututkimuksen laatimista (nykyinen vuodelta 2003), jossa otetaan huomioon uusiutuneen ja jatkuvastikin uudistuvan lentokonekaluston yhä alhaisempi melutaso, ja sen vaikutus asuntorakentamiseen

- Malmin lentoasema-alueen tuleva käyttö on osana uuden yleiskaavan valmistelua, jolloin lopullinen kanta alueen käyttöön otetaan yleiskaavan hyväksymisen yhteydessä

Jaa-äännet: 55

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Antti Möller, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Wille Rydman, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 29

Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Pekka Majuri, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Tom Packalén, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen

Tyhjä: 1

Dennis Pasterstein

Kaupunginvaltuusto oli päättänyt jatkaa asian käsittelyä.

Julistettuaan keskustelun itse asiassa päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli tehty vastaehdotus.

Valtuutettu Mika Ebeling oli valtuutettu Tuulikki Vuorisen kannattamana ehdottanut, että Helsingin kaupunki järjestää Malmin lentokentän tulevaisuudesta kunnallisen neuvoo-antavan kansanäänestyksen, jossa kansalaiset saavat valita Malmin lentokentästä luopumisen ja Malmin lentokentän säilyttämisen välillä.

Lisäksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli ehdotettu hyväksyttäväksi seuraavat kaksi toivomuspontta:

Valtuutettu Arja Karhuvaara oli valtuutettu Pia Pakarisen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, voisiko se antaa virka-apua uuden lentokenttäalueen löytämisessä pääkaupungin talousalueelta lentoharrastajille ja ilmaisia tukeville yrityksille.

Valtuutettu Leo Stranius oli valtuutettu Henrik Nyholmin kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Selvitetään mahdollisuus säilyttää alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot sekä selvitetään mahdollisuudet kartoittaa uhanalaiset eläin- ja kasvilajit nykyistä tarkemmin.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtaja esitti seuraavan äänestysjärjestyksen, jonka valtuusto hyväksyi: Ensin äänestetään vastaehdotuksesta, minkä jälkeen äänestetään toivomusponnien hyväksymisestä kustakin erikseen.

3 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Mika Ebelingin vastaehdotus hyväksyty.

JAA-ehdotus: Khs

EI-ehdotus: Helsingin kaupunki järjestää Malmin lentokentän tulevaisuudesta kunnallisen neuvoa-antavan kansanäänestyksen, jossa kansalaiset saavat valita Malmin lentokentästä luopumisen ja Malmin lentokentän säilyttämisen välillä.

Jaa-äännet: 54

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Henrik Nyholm,

Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Wille Rydman, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 23

Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Jan D Oker-Blom, Tom Packalén, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuulikki Vuorinen

Tyhjä: 6

Terhi Koulumies, Pekka Majuri, Antti Möller, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Leo Stranius

Poissa: 2

Minerva Krohn, Ulla-Marja Urho

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

4 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunki selvittää, voisiko se antaa virka-apua uuden lentokenttäalueen löytämisessä pääkaupungin talousalueelta lentoharrastajille ja ilmaista tukeville yrityksille.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 36

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 4

Sirkku Ingervo, Otto Lehtipuu, Hannu Oskala, Ville Ylikahri

Tyhjä: 44

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Laura Finne-Elonen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Björn Månsson, Terhi Mäki, Antti Möller, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Dennis Pasterstein, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Minerva Krohn

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Arja Karhuvaaran ehdottamaa toivomuspontta.

5 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Leo Straniuksen ehdottaman toivomuspontin, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuus säilyttää alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot sekä selvitetään mahdollisuudet kartoittaa uhanalaiset eläin- ja kasvilajit nykyistä tarkemmin.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 64

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljaavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Otto Lehtipuu, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Antti Möller, Jarmo Nieminen, Henrik Nyholm, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Os-

mo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 20

Hennariikka Andersson, Pentti Arajärvi, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Harri Lindell, Jape Lovén, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Tom Packalén, Pia Pakarinen, Dennis Pasterstein, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Wille Rydman, Tomi Se-vander, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho

Poissa: 1

Minerva Krohn

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Leo Straniuksen ehdotta-man toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuntalaisaloite_Malmin lentokenttä 6.10.2015
- 2 Kuntalaisaloite internet
- 3 Ote maakuntakaavasta
- 4 Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
- 5 Ote 4. vaihemaakuntakaavasta
- 6 Ote Yleiskaava 1992:sta
- 7 Ote Yleiskaava 2002:sta
- 8 Ote Helsingin uudesta yleiskaavaehdotuksesta
- 9 Malmin lentokentän alueen kaavarungon sijaintikartta
- 10 Malmin lentokentän alueen kaavarungon ilmakekuva
- 11 Oikeuskanslerin ratkaisun tiivistelmä
- 12 Liikenne- ja viestintäministeriön tiedote 5.10.2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijät

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

30.03.2016

Kaj/6

Liite 5
Liite 6
Liite 7
Liite 8
Liite 9
Liite 10
Liite 11
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kunnan asukkaan aloitteessa, jonka on allekirjoittanut yli 2 % Helsingissä asuvista täysi-ikäisistä äänioikeutetuista asukkaista, esitetään Malmin lentokenttäalueen säilyttämistä lentotoiminta-alueena. Kuntalain mukaan tällainen aloite on käsiteltävä kaupunginvaltuustossa kuuden kuukauden määräajassa.

Malmin lentokentän käytössä on noin 130 hehtaarin alue, minkä lisäksi ilmailutoiminta rajoittaa melu- ja suoja-alueääräysten vuoksi noin 200 hehtaarin kokoisen maa-alueen käyttöä kaupungin keskeisellä rakennetulla alueella. Alueen uutta käyttöä asuntotuotantoon on suunniteltu jo vuoden 1992 yleiskaavasta lähtien. Valtion ja Helsingin seudun kuntien yhteisissä, nk. aiesopimuksissa alueen uusi käyttäminen asuntorakentamiseen on ollut kirjattuna jo vuodesta 2000. Voimassa olevien maakunta- ja yleiskaavojen mukaan lentokentän alue on taajamatoimintojen aluetta, mikäli lentotoiminta lakkaa.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on Helsingin osalta edellytetty mm. asuntotuotannon turvaamista riittävällä tonttimaalla. Niiden mukaan Helsingin seudulla tulee myös edistää joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta.

Malmin lentokentän alueesta suunnitellaan koko koillista Helsinkiä yhdistävä ja aluetta vahvistava kaupunkirakenteen nivel, jonka ensisijainen kaupunkirakenteellinen tavoite on liittää Malmin lentokentän alue tiiviisti ympäröiviin alueisiin - Malmin keskustaan, Jakomäkeen, Tattari-suohon, Kivikon ulkoilupuistoon ja edelleen Viikki-Kivikon vihersormeen, Kontulaan, Viikkiin, Pukinmäkeen ja Tapanilaan. Alueita yhdistetään kaupunkirakennetta täydentämällä, liikenneyhteyksiä luomalla sekä yhdistämällä alueen viheralueista yhtenäisesti jatkuvia kokonaisuuksia, jotka palvelevat ekologisina käytävinä sekä jalankulun ja pyöräilyn

yhteyksinä. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa Malmin lentokentän alue on merkittävin uusi rakentamisalue.

Vuonna 2014 allekirjoitetun, Helsingin seudun suurten infrahankkeiden ja asuntotuotannon tukemiseksi tehdyn sopimuksen mukaan valtio lopettaa lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa tai viimeistään vuonna 2020. Valtuusto on 26.11.2014 tehdyllä päätöksellään hyväksynyt Finavian ja Senaattikiinteistöt Oy:n kanssa tehtävät kiinteistökaupat. Kaupunki ja Finavia Oyj ovat allekirjoittaneet sopimuksen 16.12.2014. Kaupalla Finavia on luovuttanut kaupungille omistamansa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokenttäalueelta ja sen läheisyydestä. Kaupan ehtojen mukaan hallintaoikeus kiinteistöihin ja rakennuksiin siirtyy kaupungille viimeistään 1.1.2017. Lisäksi Finavia luopuu käyttöoikeudestaan lentokenttäalueeseen viimeistään 1.1.2017. Kaupan myötä kaupunki omistaa nykyisen lentokenttäalueen kokonaisuudessaan ja lähes kaiken maan sen läheisyydessä.

Oikeuskansleri on tutkinut kantelun johdosta valtion päätösten laillisuutta ja todennut niiden oikeellisuuden ratkaisussaan 23.9.2015. Asiasta on julkaistu liikenne- ja viestintäministeriön tiedote 5.10.2015, jonka mukaan valtion päätökset vetäytyä Malmin lentokentältä ovat laillisia ja lopullisia. Tältä osin valtion ja Helsingin seudun kaupunkien ja kuntien välinen nk. infrasopimus on Malmin lentokentän osalta jo toteutunut.

Malmin lentokentän alue sijaitsee tiiviisti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskellä ja sen rakentaminen asuinalueeksi, josta on hyvät joukkoliikenneyhteydet, tukee seudun aluerakenteen kestäväää kehittämistä. Rakentaminen muuttaa alueen maisemakuvaa merkittävästi, mikä edellyttää erityistä yhteensovittamista kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen kanssa. Valmistilla olevassa Uudenmaan 4. maakunta-kaavan selostuksessa todetaan, että arvokkaat kulttuuriympäristöt voivat tulla myös osaksi taajama- ja kaupunkirakennetta ja rikastuttaa sitä. Juuri näin on tarkoitus Malmin kentän alueella toimia, ja arvokkaan lentoasemarakennuksen ja eräiden muiden lentotoiminnasta muistuttavien rakennelmien ja näkymien säilyttäminen on kaavoituksen lähtökohtana. Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytty asemakaavoituksen pohjaksi kaavarunko. Asemakaavoitus aloitetaan vuonna 2016 Fallkullan kartanoalueen virkistysaluekaavan, lentoasemarakennusten suojelukaavan ja Tattariharjun liittymän mahdollistavan kaavan osalta.

Esittelijän perustelut

Kunnan asukkaan aloite

Kaupungille on osoitettu 6.10.2015 seuraavan sisältöinen kunnan asukkaan aloite:

Postiosoite PL 10 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunginkanslia@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginkanslia	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

"Me äänioikeutetut helsinkiläiset esitämme, että Malmin lentoasema säilytetään ilmailukäytössä riippumatta siitä, luopuuko valtio kentän toiminnoista.

Lisäksi esitämme, että Helsingin kaupunki hylkää sopimusehdotuksen 'Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi' liikennehankkeiden kohdan 7, jossa sanotaan että 'Valtio lopettaa toimintonsa Malmin lentokentällä tavoitteena vuoden 2016 mutta viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen alue palautuu Helsingin kaupungin käyttöön'.

Malmin lentoasema on historiallisesti ja arkkitehtonisesti arvokas. Kenttä on merkittävä kaupunkitila, osa Helsingin identiteettiä ja kulttuurimatkailukohde. Kentän toimintoja tulee kehittää monipuolisesti ja etsiä konsensus asuntorakentamisen kanssa niin, että myös lentotoiminta voi säilyä.

Malmin lentoasema on pääkaupunkiseudun ainoa lentokenttä, joka pystyy palvelemaan kansainvälistä liikentotoimintaa ja muuta kevyttä ilmaliikennettä vapaalla aikataululla. Helsinki-Vantaan lentoasema ei sovellu siihen toimintamalliltaan eikä kapasiteetiltaan. Malmin kentälle ei ole liikenteellisesti toimivia korvaavia vaihtoehtoja.

Tulevassa maakunta-, yleis- ja asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon lentokentän seudulle tarjoamat korvaamattomat ilmaliikennepalvelut, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä mahdollisuudet monipuoliseen liiketoimintaan."

Aloitteeseen liittyy palautejärjestelmään tehty nimilista, jossa on 4 922 allekirjoitusta ja lisäksi erikseen on luovutettu yhteensä 913 sivua kerättyjä allekirjoituksia sekä aloitteen liitteet. Itse aloiteteksti on esityslistan liitteenä ja aloitteeseen liittyvä laaja liitemateriaali on tämän esityksen oheismateriaalina.

Kuntalain säännökset kunnan asukkaan aloiteoikeudesta

Kuntalain 28 §:ssä säädetään kunnan asukkaan oikeudesta aloitteen tekemiseen kunnan viranomaisille. Kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Jos valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöitä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista, asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Asia on tullut vireille 6.10.2015. Sen mukaisesti asia on käsiteltävä valtuustossa viimeistään 6.4.2016.

Kunnassa äänioikeutettujen henkilöiden lukumäärän määrittämiseksi ei ole olemassa ajantasaista julkista rekisteriä. Tiedon puuttumisen vuoksi äänioikeutettujen lukumäärää on pyritty arvioimaan tilastokeskuksen tuottamien väestön ennakkotilastojen pohjalta. Helsingissä oli alustavien tietojen mukaan vuoden 2015 syyskuun lopussa yhteensä 525 000 täysi-ikäistä asukasta, mistä seuraa, että aloitteen käsittely valtuustossa edellyttää vähintään 10 500 äänioikeutetun kuntalaisen allekirjoitusta.

Aloitteen on allekirjoittanut kuntalaisaloite.fi –palvelussa vahvalla sähköisellä tunnistautumisella 4 922 henkilöä. Aloitteen jättämisen yhteydessä on tarkastettu aloitteen allekirjoittajan äänioikeus. Aloitteeseen kerättiin sähköisen järjestelmän ulkopuolelta 8 275 aloitteen kannattajan allekirjoitusta. Aloitteen yhteenlaskettu allekirjoittaneiden määrä on 13 197. Kaupungille toimitettu listaus allekirjoittajista tarkastettiin satunnaisotannalla. 100 tarkastetusta allekirjoittajasta 20 henkilön kannatus hylättiin.

Riittävän kannattajamäärän varmistamiseksi paperiselle lomakkeelle allekirjoittaneista 67,4 % tulee olla äänioikeutettuja Helsingissä. Suhteutuksen otanta koko aineistoon voidaan tilastollisen tarkastelun pohjalta todeta, että 95 % todennäköisyydellä paperisesti allekirjoittaneista nimistä vähintään 72,1 % voidaan hyväksyä. Aloite tulee siten käsitellä kuntalain 28 §:n 2 mom. mukaisena valtuuston käsiteltäväksi otettavana aloitteena.

Aloitteen arvioimiseen käytetyt kaupunkisuunnittelua koskevat perusteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon ja niitä tulee edistää kaavoituksessa. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on painotettu erityisesti yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja hyviä julkisia liikenneyhteyksiä, erityisesti raideliikenneyhteyksiä, kävely- ja pyöräily-yhteyksiä, yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyttä, energiakysymyksiä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista. Terveelliselle ja turvalliselle kaupunkiympäristölle tulee luoda edellytykset. Alueidenkäytön suunnittelulla on huolehdittava, että asunto- ja työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata.

Yleisten kaikkia kuntia koskevien tavoitteiden lisäksi valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on erikseen Helsingin seutua koskevia tavoitteita. Yleistavoitteena määrätään, että Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäris-

tölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Seudun keskuksia vahvistetaan asunto-, työpaikka- ja palvelukeskuksina.

Helsingin seutua koskevissa erityistavoitteissa määrätään, että riittävän asuntotuotannon turvaamiseksi on alueidenkäytössä varmistettava tonttimaan riittävyys. Alueidenkäytön suunnittelussa merkittävä rakentaminen tulee sijoittaa joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen palvelualueelle. Alueidenkäytön suunnittelussa on lisäksi turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat, riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet sekä niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus.

Malmin lentokentän aluetta koskevan, kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymän kaavarungon suunnittelussa on erityisesti painotettu riittävän tonttitarjonnan, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen ja valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvojen säilymisnäkökulmia. Lisäksi on kiinnitetty erityistä huomiota alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittämiseen ja luonnonympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen.

Maakuntakaava

Helsingin yleiskaava 2002 (tullut voimaan 23.12.2004) on voimassa Helsingin alueella lukuun ottamatta Malmin lentokenttää, jossa on voimassa yleiskaava 1992 (hyväksytty 9.12.1992). Siinä lentokenttä on osoitettu merkinnällä L(A) liikennealueeksi, joka muutetaan asuntoalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.

Lentokentän alue oli mukana vuoden 2002 yleiskaavassa, mutta kaavasta tehdyn valituksen johdosta alue poistettiin siitä. Yleiskaava 1992 ei ole oikeusvaikutteinen, joten maakuntakaavat ohjaavat lentokentän asemakaavoitusta.

Voimassa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa (ympäristöministeriö 8.11.2006) määritellään alueen maankäyttömuoto. Siinä alue on liikennealuetta, jonka toissijainen käyttötarkoitus on taajamatoimintojen alue. Lisäksi maakuntakaavassa on merkitty pääkaupunkiseudun poikittaisen joukkoliikenteen yhteysväli ja vaihtopaikka sekä lentomelualue. Lentokenttärakennus on merkitty kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi. Kaavassa esitetään alueelle kaksi poikittaista ja kaksi etelä-pohjoissuuntaista viheryhteystarvetta.

Voimassa olevassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa, joka on vahvistettu 30.10.2014, Malmin lentokentän alue on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue. Se kuuluu myös valtakunnallisesti ar-

vokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointilistalle, eli nk. RKY 2009 listaukseen. Maakuntakaavamerkintään liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen, sen kokonaisuus ja identiteetti ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on myös arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Lentomelu on huomioitava, kunnes lentokentän toiminta päättyy.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan valmistelu on käynnissä, nyt ehdotusvaiheessa. Siinä määritellään suuret yhteiset kehittämissuunnitelmat seuraavan teemojen osalta: elinkeinot ja innovaatiotoiminta, logistiikka, tuulivoima, viherrakenne ja kulttuuriympäristöt. Näiden lisäksi kaavassa käsitellään muita ajankohtaisia aiheita kuten Malmin lentokenttää. Kaavaluonnoksessa Malmin kentän alue on osoitettu ensisijaiselta maankäyttömuodoltaan taajamatoimintojen alueeksi. Samalla Uudenmaan 8.11.2006 vahvistetun maakuntakaavan Malmin lentokenttää osoittava liikennealue, jonka toissijainen käyttötarkoitus on taajamatoimintojen alue -merkintä sekä siihen liittyvä melualueen merkintä kumotaan. Alueella säilyy kulttuuriympäristöön liittyvä ominaisuusmerkintä (RKY 2009). Lisäksi Malmin lentokentän aluetta tulee kehittää tiiviinä alueena, josta on hyvät joukkoliikenteen yhteydet Jokeri 2 -linjan ja Malmin aseman kautta. Kaavaehdotukseen liittyvä lausuntomateriaali on ollut nähtävillä ja lausunnoilla alkuvuonna 2016.

Yleiskaava

Valmisteilla olevassa Helsingin uudessa yleiskaavassa, jonka ehdotus on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 10.11.2015, alue on pääosin asuntovaltaista aluetta merkinnällä A2. Kaavamääräyksen mukaan sitä kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön ja sen korttelitehokkuusluku on pääasiassa $e = 1,0 - 2,0$. Alue on osittain lähikeskustaa (C3) eli keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Osittain alue on virkistys- ja viheraluetta, jota kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena ja joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen. Alueella on myös otettava huomioon valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristöt ja niiden ominaispiirteet sekä muinaismuistolain nojalla suojellut kohteet. Suunnittelussa on sovitettava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Malmin lentokentän alueen osalta Helsingin uutta yleiskaavaa ja Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaa on valmisteltu yhteistyössä ja ne tukevat toisiaan.

Asemakaavoitus

Malmin lentokentän alueella on kaupunkisuunnittelulautakunnassa hyväksytty asemakaavoituksen pohjaksi kaavarunko. Alueen asemakaavoitus aloitetaan vuonna 2016 valmistelemalla asemakaavan muutos Fallkullan kartanoalueelle. Alue muutetaan virkistysalueeksi, jota kehitetään opetuksen, urheilun ja kulttuurin monipuoliseen käyttöön. Lisäksi tänä vuonna valmistellaan asemakaavan muutokset lentoasemarakennusten suojelemiseksi ja Tattariharjun liittymän rakentamisen mahdollistamiseksi. Näiden kolmen asemakaavan käynnistäminen on kaupunkisuunnitteluviraston strategisena tavoitteena 2016. Ensimmäinen merkittävä asuinrakentamista sisältävä asemakaavan muutos Malmin lentokentän alueelle on tarkoitus tuoda kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn 2018.

Malmin lentokentän aluetta koskevia päätöksiä

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtävänä on laatia kaavarunkoluonnos kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.11.2014 osana kaupungin talousarviota 2015 ja sen taloussuunnitelmaa vuosille 2015 - 2017.

Valtioneuvosto teki 20.11.2014 periaatepäätöksen valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä sopimuksesta suurten liikenteen infrahankkeiden tukemisesta ja asuntotuotannon edistämisestä. Sopimuksella tuetaan Helsingin seudun suuria infrastruktuurihankkeita sekä edistetään samalla alueen asuntotuotantoa ja työllisyyttä. Sopimuksella Helsingin seudun kunnat sitoutuvat kaavoituksen vauhdittamiseen ja tonttitarjonnan merkittävään lisäämiseen. Sopimuksen ja Pisara-radan hankesuunnitelman sekä rahoitusta koskevan selvityksen perusteella hallitus arvioi valtion mahdollisen osallistumisen radan rakentamiseen. Sopimuksen perusteella valtiolla on valmius sitoutua osallistumiseen länsimetron rakentamiseen Matinkylästä Kivenlahteen.

Kaupunginhallitus päätti 6.10.2014 hyväksyä ehdotetun valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen sopimuksen suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi. Sopimuksen mukaan kunnat sitoutuvat kasvattamaan asuntotonttien kaavoitusta ja valtio lopettaa toi-

mintansa Malmin lentokentällä tavoitteena vuoden 2016 mutta viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen alue palautuu Helsingin kaupungin käyttöön.

Valtioneuvosto teki jo 11.5.2000 päätöksen yhteistoiminta-asiakirjasta valtion, pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien välillä. Siinä valtio ilmoitti olevansa valmis luopumaan Malmin lentokentän vuoteen 2034 ulottuvasta maanvuokraoikeudesta 1.1.2006 alkaen, mikäli Helsingin kaupunki kaavoittaa vapautuvat alueet pääosin asutuskäyttöön ja sovitaan korvauksista sekä Malmin kenttää korvaavista järjestelyistä. Valtio ei luopunut kentän käytöstä sovittuun päivämäärään mennessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 28.2.1985 lisätä kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmaan Malmin lentokenttäalueen yleiskaavoittamisen asunto- ja virkistystarkoituksiin siten, että työ suoritettaisiin vuosien 1986–1987 aikana. Lautakunta hyväksyi 13.1.1986 viraston toimintasuunnitelmaan lentokenttäalueen suunnittelutyön.

Valtioneuvosto teki 11.7.1985 periaatepäätöksen pääkaupunkiseudun erityisongelmien toimenpideohjelmaksi ja tähän liittyen selvitetiin Malmin lentokentän tulevaa käyttöä ja käyttösopimusten lyhentämistä.

1980-luvulla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kenttäalueen kaavoittamisesta asunto- ja virkistyskäyttöön. Alueelle laadittiin suunnitelmia osayleiskaavan pohjaksi.

Malmin lentokentän alueen kaavarunko

Malmin lentokenttäalueelle on laadittu kaavarunko, joka toimii ohjeellisenä maankäyttösuunnitelmana asemakaavan laatimisprosessissa. Kaavarunko on asemakaavaa yleispiirteisempi ja yleiskaavaa yksityiskohtaisempi, ohjeellinen maankäyttösuunnitelma, jolla ei ole oikeusvaikutuksia. Kaavarunko on asemakaavoituksen valmisteluaineistoa ja se tulee toimimaan kaupunkisuunnitteluviraston suunnitteluohjeena Malmin lentokentän alueen asemakaavoille ja asemakaavojen muutoksille.

Kaavarunkoa valmistellaan uuden yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti siten, että alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalataavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Malmin lentokenttäalueen suojelun osalta on kaavarungossa esitetty nykyisten lentokenttärakennusten suojelua sekä kiitoratojen ja muiden lentotoimintaan liittyvien rakenteiden osittaista säilymistä alueella.

Terminaalirakennus ja lentokonehalli tullaan suojelemaan asemakaavalla. Asemakaava laaditaan yhteistyössä museoviranomaisten kans-

sa. Kaavarungossa alue on osoitettu Palvelujen ja hallinnon alueeksi, jolla olevat rakennukset, lentoasemarakennus ja lentokonehalli suojellaan (P/SR). Rakennussuojelun lisäksi alueelle mahdollistetaan ympäristöönsä sopivien uudisrakennusten rakentaminen nykyisten rakennusten ehdoilla. Mahdolliset uudisrakennukset voisivat muodostaa suojeltavien rakennusten kanssa kokonaisuuden. Esimerkiksi ilmailuun liittyvä museo, asukastilat ja kahvila/ravintolatoiminta sopisivat alueelle.

Malmin lentokentän alueen kaavarunkoa on käsitelty ensimmäisen kerän kaupunkisuunnittelulautakunnassa 1.12.2015.

Aloitteen arvioimiseen käytettävät kiinteistöoikeudelliset perusteet

Maanomistus ja käyttöä koskevat sopimukset

Alue on pääosin Helsingin kaupungin omistuksessa. Yksityisomistuksessa on alueita Suurmetsäntien pohjoispuolella, Hyttitien varressa, Nallenmäessä ja Sunnuntaipalstoilla.

Helsingin kaupunki on 10.5.1935 allekirjoitetulla sopimuksella luovuttanut korvauksetta Suomen valtion käyttöön noin 55 hehtaaria Tattari-suon viljelysalueesta käytettäväksi ilmaliikenteeseen, ensisijassa posti- ja siviili-ilmaliikenteeseen, niin pitkäksi aikaa kuin valtio katsoo sen tarpeelliseksi ja sitä käytetään mainittuun tarkoitukseen, ei kuitenkaan pidemmäksi aikaa kuin 99 vuodeksi eli 10.5.2034 saakka.

Lentokentän laajentamiseksi tehtiin 17.7.1939 toinen sopimus, jossa kaupunki antoi valtiolle käyttöön noin 66,5 hehtaarin alueen. Lentokentän pohjoispuolelta Puistolasta annettiin 0,27 hehtaarin kokoinen alue radiosuuntimen sijoituspaikaksi 15.11.1948 solmitulla sopimuksella. Lentokentän aluetta laajennettiin vielä 4,4 hehtaaria 19.11.1951 solmitulla sopimuksella. Viimeisin sopimus on tehty 21.12.1995. Siinä kirjattiin ne alueet, joita ilmailulaitos (nykyinen Finavia Oyj) sai luvan luovuttaa 20 vuodeksi ilman erillistä lupaa kolmannelle ilmailuun liittyvään käyttöön. Samalla sopimuksella rajattiin ne alueet, jotka voitiin luovuttaa rakennettaviksi. Kaupungin korvausvelvollisuus ilmailulaitoksen vuokralaisille rakennuksista yms. lakkasi 1.1.2010. Vuoden 1995 sopimuksen yhteydessä tehtiin aluevaihto, jossa lentokentän päärakennuksen ja hangaarin maa-alueet jäivät valtiolle ja kaupunki sai Fallkullan maa-alueita.

Valtio ja Helsingin kaupunki ovat saattaneet päätökseen lentokenttätöiminnan päättämiseen ja tulevan maankäytön mahdollistamiseen tarvittavat kiinteistöoikeudelliset toimenpiteet 16.12.2014.

Alueen rakennuskelpoisuus

Kiinteistöviraston geoteknisen osaston mukaan Malmin lentokenttäalueen maaperä on Helsingin oloissa tavanomaista pehmeikköä, jossa saven paksuus on kohtuullinen. Lentokenttäalue ei ole suota, kuten joissakin yhteyksissä on väitetty. Toteutetuista uusista asuinalueista ovat Malmin lentokenttäaluetta vaikeampia pohjaolosuhteiltaan olleet esim. Pikku-Huopalahti ja Arabianranta. Maaperä ei estä Malmin lentokentän rakentamista tai korota rakentamisen kustannuksia tavanomaista enempää.

Kannanotto aloitteeseen

Malmin lentokenttä on palvellut aikansa lentotoimintaa ja joka tapauksessa siitä tulee jäämään jäljelle arvokas lentoasemarakennus ja muita muistumia. Kaiken kaikkiaan uudesta asuin-, työpaikka- ja virkistysalueesta on tarkoitus tehdä monipuolista ja viihtyisää hyvää kaupunkia, joka palvelee myös laajasti ympäröiviä alueita. Valtion ja kaupungin pitkäaikainen tavoite tämän keskellä kaupunkirakennetta sijaitsevan 130 hehtaarin suuruisen alueen saamiseksi uuteen käyttöön on siis toteutuksessa. Prosessi on ollut pitkälinen ja vivahteikas. Viimeksi oikeuskansleri on syyskuussa 2015 todennut, ettei valtion vetäytymispäätöstä ole tehty puutteellisin tai virheellisin tiedoin.

Valtuusto on 26.11.2014 päätöksellään lentokenttäalueen kaupoista hyväksynyt valtion ja Helsingin seudun kuntien nk. infrasopimuksen täytäntönnäpanon eli sopimus on siltä osin jo toteutunut. Edellä olevaan selvitykseen viitaten kaupunginhallitus katsoo ettei aloite anna aihetta enempään toimenpiteisiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kuntalaisaloite_Malmin lentokenttä 6.10.2015
- 2 Kuntalaisaloite internet
- 3 Ote maakuntakaavasta
- 4 Ote 2. vaihemaakuntakaavasta
- 5 Ote 4. vaihemaakuntakaavasta
- 6 Ote Yleiskaava 1992:sta
- 7 Ote Yleiskaava 2002:sta
- 8 Ote Helsingin uudesta yleiskaavaehdotuksesta
- 9 Malmin lentokentän alueen kaavarungon sijaintikartta
- 10 Malmin lentokentän alueen kaavarungon ilmakuva
- 11 Oikeuskanslerin ratkaisun tiivistelmä
- 12 Liikenne- ja viestintäministeriön tiedote 5.10.2015

Oheismateriaali

1	Allekirjoittajat_Kuntalaisaloite.fi
2	Kuntalaisaloite Malmin lentokenttä säilytettävä 6.10.2015_paperilla tuotu
3	Nimilista_erikseen kerätyt
4	01_RKY_kartta
5	01_RKY_Museovirasto
6	02_Liiketoimintasuunnitelma
7	03_Liikennemäärät
8	04_Kentällä toimivat yritykset
9	05_Kentällä toimivat yhdistykset
10	06_Malmin Lentoaseman Lepakkokartoitus 2015 väliraportti ja liite
11	07_Perhosselvitys
12	08_Falkullan rakennettavuus
13	09 Kaupungin pohjatutkimus_arvio_paalut_syvyys
14	09 Kaupungin pohjatutkimus_stabiloiva_kerros_syvyys
15	10_Europa Nostra Malmin lentoasema on Suomen uhanalaisin perintökohde
16	11_World Monuments_Fund_Malmi
17	12_Liikennevaliokunnan materiaali
18	12_LIV_lausunto_Malmin_lentoasema2015
19	13_Oikaisuvaatimus kaupunginhallitukselle 2014
20	14_TSN Gallup 2014
21	15_Yle Uutiset 10.9.2015 Hallitus purki Pissararadan rahoituksen
22	16_Suomen lentoliikenteen pitkän ajan ennuste 2010-2030
23	17_EU-päätöslauselma yleisilmailun edellytysten takaamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

30.03.2016

Kaj/6

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.03.2016 § 245

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Valtuusto päättää, että aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.03.2016 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Muutetaan päätösehdotusta seuraavasti:

Kaupunginhallitus toteaa, että

- muodostetaan ja ilmaistaan kanta aloitteessa ja sen liitteissä esitettäviin faktoihin ja näkemyksiin, joihin ei tässä esityksessä ole vastattu
- otetaan huomioon mikä vaikutus on Euroopan kulttuuriperintöä vaalivan Europa Nostra-järjestön, valmistelun jälkeen julkaistulla kannalla, jonka mukaan Malmin lentoasema on yksi Euroopan seitsemästä uhanalaisimmasta kulttuuriperintökohteesta
- otetaan huomioon samoin valmistelun jälkeen valmistunut, Newsbrokers Oy:n tekemä selvitys Malmin lentokentän kehittämisestä bisnes- ja yrityspuistoksi, jonka mukaan alueelle voidaan myös rakentaa 10 000 – 15 000 asuntoa tähän asti kaavaillun 25 000 sijasta
- tarkistetaan mikä on korvaavan yleisilmailulle sopivan lentokentän selvitystyön tilanne
- huomioidaan alueen nykyiset luonto- ja virkistysarvot, mukaan lukien uhanalaisten eläin- ja kasvilajien kartoittaminen
- tarkistetaan ns. hybridimalli, jonka mukaan säilytetään pohjois-eteläsuuntainen pääkiitorata, jolloin asuntorakentamiselle jää tilaa länsi- ja etenkin itäreunoilla
- harkitaan uuden lentomelututkimuksen laatiminen (nykyinen vuodelta 2003), jossa otetaan huomioon uusiutuneen ja jatkuvastikin uu-

30.03.2016

Kaj/6

distuvan lentokonekaluston yhä alhaisempi melutaso, ja sen vaikutus asuntorakentamiseen

Kannattaja: Terhi Peltokorpi

Vastaehdotus:

Nina Huru: Malmin lentokenttä säilytetään kansalaisaloitteen mukaisesti siten, että ilmailutoimintaa kaikissa muodoissaan voidaan jatkaa.

Nina Hurun vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 10

Jorma Bergholm, Veronika Honkasalo, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Silvia Modig, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Tuomas Rantanen, Mirka Vainikka

Ei-äännet: 5

Nina Huru, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 5.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

14.03.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 14.01.2016 § 10

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle kunnan asukkaana aloitteesta "Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä" seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki ja Finavia Oyj ovat 16.12.2014 solmineet kiinteistökaupan, jolla Finavia on kaupungille luovuttanut omistansa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokenttäalueelta ja sen läheisyydestä. Kaupan taustalla oli Suomen valtion ja Helsingin kaupungin yhteinen tahtotila asuntorakentamisen edellytysten parantamisesta Helsingin seudulla. Kaupan ehtojen mukaan hallintaoikeus kiinteistöihin ja rakennuksiin siirtyy kaupungille viimeistään 1.1.2017. Lisäksi Finavia luopuu käyttöoikeudestaan lentokenttäalueeseen viimeistään 1.1.2017. Kaupan myötä kaupunki omistaa nykyisen lentokenttäalueen kokonaisuudessaan ja lähes kaiken maan sen läheisyydessä.

Malmin lentokentän käytössä on tällä hetkellä noin 130 hehtaaria. Ilmailutoiminta rajoittaa lisäksi melu- ja suoja-alueääräysten takia yli 200 hehtaarin suuruisen alueen käyttöä. Vastaavaa yhtenäistä lähes rakentamatonta aluetta keskeltä kaupunkirakennetta on vaikeata löytää Helsingistä.

Uudessa yleiskaavaehdotuksessa lentokentän alue osoitetaan asuin- ja työpaikka-alueeksi, jolla on oma lähikeskusta. Yleiskaavatyössä on tutkittu varsinaisen lentokenttäalueen lisäksi myös sen ympärillä olevia alueita, joita lentomelun takia ei ole voitu aikaisemmin kaavoittaa asuntorakentamiseen. Lentotoiminnan loppuminen vapauttaa alueet asunto- ja työpaikkarakentamiseen.

Malmin lentokenttäalueelle on laadittu kaavarunko, joka toimii ohjeellisenä maankäyttösuunnitelmana laadittaessa asemakaavaa. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle. Alueen rakentaminen, tuleva ylläpito ja uudet toimitilat mahdollistavat useita tuhansia uusia työpaikkoja. Aloitteen liitteen mukaan lentokenttä työllistää tällä hetkellä vakituisesti noin 250 henkilöä. Suuri osa nykyisistä työpaikoista todennäköisesti säilyy, vaikka ilmailutoiminta alueella loppuisi, esimerkiksi Helsingin pelastuslaitoksen vajaat 50 työpaikkaa.

Kiinteistöviraston geoteknisen osaston mukaan Malmin lentokenttäalueen maaperä on Helsingin oloissa tavanomaista pehmeikköä, jossa saven paksuus on kohtuullinen. Lentokenttäalue ei ole suota, kuten esim. julkisuudessa usein väitetään. Toteutetuista uusista asuinalueista ovat Malmin lentokenttäaluetta vaikeampia pohjaolosuhteiltaan olleet esim. Pikku-Huopalahti ja Arabianranta. Maaperä ei estä Malmin lentokentän

rakentamista tai korota rakentamisen kustannuksia tavanomaista enempää.

Kaupunginvaltuuston vahvistaman Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön ohjelman (AM-ohjelma) mukaan asuntotuotannon määrällisenä tavoitteena on 5 000 asunnon vuotuinen asuntotuotanto, josta 3 600 asuntoa toteutetaan kaupungin luovuttamille tonteille. Kaupunginvaltuusto on maaliskuussa 2013 hyväksynyt tavoitteen nostaa asuntotuotantomäärä 5 500 asuntoon vuodessa. Paine asuntotuotantotavoitteiden nostamiselle kasvaneet tulevaisuudessa entisestään. Tämä tarkoittaa muun ohella, että yleis- ja asemakaavoituksella tulee turvata riittävä lyhyen ja pitkän aikavälin tonttivaranto. Myös nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavoituksella turvataan riittävän asuntotuotannon edellytykset. Tilanteessa, jossa rakentamiselle vapaita alueita on Helsingistä vaikeaa löytää tai niiden kaavoitus on pahasti kesken, kuten esim. Östersundomin osalta, on Malmin lentokenttäalue ensisijaisen tärkeä alue, jotta kaupunki saavuttaisi sille asetetut asuntotuotantotavoitteet taloudellisesti ja ekotehokkaasti sekä pystyisi luomaan uusia työpaikka-alueita.

Kiinteistölautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokentän säilyttämiseen aloitteessa esitetyllä tavalla ilmailukäytössä ei ole perusteita.

Käsittely

14.01.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sole Molander: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:

Lausuntoehdotuksen 2. - 8. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Noin 13200 helsinkiläistä on jättänyt kuntalaisaloitteen Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä. Aloitteen mukana on toimitettu suuri määrä faktatietoa. Lukumäärä ylittää selvästi kuntalaisaloitteen tekemiseen vaadittavan vähimmäismäärän 2,5 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista. Helsinkiläiset haluavat säilyttää arvokkaan lentoasemansa ja kehittää sitä ilmailukäytössä.

TNS Gallupin tekemän mielipidetutkimuksen (8/2014) mukaan 67 prosenttia äänestäjistä haluaa säilyttää lentoaseman. Malmin lentoaseman merkitys Suomen ilmailuteollisuudelle (lentokoulutus, tekniikka, tutkimus, lentotyö) on erittäin suuri. Lähes kaikki suomalaiset ammattilentäjät saavat koulutustaan Malmilla.

Suomen yleisilmailun operaatioista yli 44% tapahtuu Malmilla.

Museoviraston mukaan Malmin lentoasema on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lentoasemalle on myös lukuisia kansainvälisiä nimeämisiä.

Kentällä toimii kolmisenkymmentä yritystä ja parikymmentä yhdistystä.

Lentokenttäalue on osoittautunut arvokkaaksi luontoympäristöksi.

Kiinteistölautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokentän säilyttämiseen aloitteessa esitetyllä tavalla ilmailukäytössä on perusteita.

Kannattaja: Olli Sademies

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 2. - 8. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Noin 13200 helsinkiläistä on jättänyt kuntalaisaloitteen Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä. Aloitteen mukana on toimitettu suuri määrä faktatietoa. Lukumäärä ylittää selvästi kuntalaisaloitteen tekemiseen vaadittavan vähimmäismäärän 2,5 prosenttia kunnan äänioikeutetuista asukkaista. Helsinkiläiset haluavat säilyttää arvokkaan lentoasemansa ja kehittää sitä ilmailukäytössä.

TNS Gallupin tekemän mielipidetutkimuksen (8/2014) mukaan 67 prosenttia äänestäjistä haluaa säilyttää lentoaseman. Malmin lentoaseman merkitys Suomen ilmailuteollisuudelle (lentokoulutus, tekniikka, tutkimus, lentotyö) on erittäin suuri. Lähes kaikki suomalaiset ammattilentäjät saavat koulutustaan Malmilla.

Suomen yleisilmailun operaatioista yli 44% tapahtuu Malmilla.

Museoviraston mukaan Malmin lentoasema on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lentoasemalle on myös lukuisia kansainvälisiä nimeämisiä.

Kentällä toimii kolmisenkymmentä yritystä ja parikymmentä yhdistystä.

Lentokenttäalue on osoittautunut arvokkaaksi luontoympäristöksi.

Kiinteistölautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lento-

30.03.2016

Kaj/6

kentän säilyttämiseen aloitteessa esitetyllä tavalla ilmailukäytössä on perusteita.

Jaa-äännet: 6

Jaana Aaltonen, Jasmin Hamid, Antti Hytti, Erkki Perälä, Joonas Pulkkinen, Timo Tossavainen

Ei-äännet: 3

Juha Hakola, Sole Molander, Olli Sademies

Tyhjä: 0

Poissa: 0

17.12.2015 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Sami Haapanen

Lisätiedot

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 310 34201
tom.qvisen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 01.12.2015 § 376

HEL 2015-010946 T 10 03 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kunnan asukkaan aloitteessa esitetään Malmin lentokenttäalueen säilyttämistä lentotoiminta-alueena.

Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa on Helsingin osalta erityiskysymyksiä, joissa todetaan esimerkiksi asuntotuotannon turvaaminen riittävällä tonttimaalla. Niiden mukaan Helsingin seudulla tulee myös edistää joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta.

Maakunta- ja yleiskaavojen mukaan lentokentän alue on taajamatoimintojen aluetta, mikäli lentotoiminta lakkaa. Syksyllä 2014 tehdyn sopimuksen mukaan valtio lopettaa lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa tai viimeistään vuonna 2020. Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa (kaupunkisuunnittelulautakunta 10.11.2015) Malmin lentokentän alue on merkittävin uusi rakentamisalue.

Malmin lentokentän alue sijaitsee tiiviisti olemassa olevan yhdyskuntarakenteen keskellä, ja sen rakentaminen asuinalueeksi, josta on hyvät joukkoliikenneyhteydet, tukee seudun aluerakenteen kannalta kestävästä kehittämisestä. Rakentaminen muuttaa alueen maisemakuvaa merkittävästi, mikä edellyttää erityistä yhteensovittamista kulttuuriympäristö- ja maisema-arvojen kanssa. Valmisteilla olevassa 4. vaihemaakuntakaavan selostuksessa todetaan, että arvokkaat kulttuuriympäristöt voivat tulla myös osaksi taajama- ja kaupunkirakennetta ja rikastuttaa sitä.

Malmin lentokentän alueesta suunnitellaan koko koillista Helsinkiä yhdistävä ja aluetta vahvistava kaupunkirakenteen nivel, jonka ensisijainen kaupunkirakenteellinen tavoite on liittää Malmin lentokentän alue tiiviisti ympäröiviin alueisiin - Malmin keskustaan, Jakomäkeen, Tattarisuohon, Kivikon ulkoilupuistoon ja edelleen Viikki-Kivikon vihersormeen, Kontulaan, Viikkiin, Pukinmäkeen ja Tapanilaan. Alueita yhdistetään kaupunkirakennetta täydentämällä, liikenneyhteyksiä luomalla sekä yhdistämällä alueen viheralueista yhtenäisesti jatkuvia kokonaisuuksia, jotka palvelevat ekologisina käytävinä sekä jalankulun ja pyöräilyn yhteyksinä.

Malmin lentokenttäalueen säilyttäminen lentotoiminta-alueena on ristiriidassa maakunta- ja yleiskaavojen tavoitteiden kanssa sekä Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa Helsingille asetettujen erityistavoitteiden kanssa. Lentotoiminnan jatkaminen Malmin alueella ei mahdollistaisi alueelle esitettyjen tavoitteiden toteutumista ja estäisi kaupungin laajemman tavoitteen Koillis-Helsingin kehityksen vahvistamisesta ja erillisten kaupungin osien yhdistämisestä nykyistä yhtenäisemmäksi kaupunkirakenteeksi.

Aloite on myös ristiriidassa Malmin lentokentän aluetta koskevien sopimusten kanssa (kiinteistöjen ja rakennusten ostaminen 26.11.2014, MAL-sopimus 20.11.2014, valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimuksen suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi 6.10.2014).

Malmin lentokenttäalueelle on laadittu kaavarunko, joka toimii ohjeellisenä maankäyttösuunnitelmana asemakaavan laatimisprosessissa. Kaavarunko on laadittu Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioon ottaen sekä maakuntakaavojen ja yleiskaavojen tavoitteiden pohjalta.

Kaavarunon suunnittelussa on erityisesti painotettu riittävän tonttitarjonnan, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen ja valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvojen säilymisnäkökulmia. Lisäksi on kiinnitetty erityistä huomiota alueen virkistyskäyttömahdollisuuksien ke-

30.03.2016

Kaj/6

hittämiseen ja luonnonympäristön monimuotoisuuden säilyttämiseen. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalatavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Malmin lentokenttäalueen suojelun osalta on kaavarungossa esitetty, että lentoasemarakennus ja lentokonehalli sekä niiden välitön ympäristö suojellaan, lisäksi lähiympäristö suunnitellaan vanhaa kokonaisuutta kunnioittaen. Lentoaseman rakennuksiin liittyviä pitkiä näkymiä säilytetään osana uutta kaupunkirakennetta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa edellä olevaan viitaten, että Malmin lentokenttäalueen säilyttämiselle lentotoiminta-alueena ei ole perusteita.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi